Suomen Metsästäjäliitto
15.11.2019

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan maatalousjaostolle

Esitys metsästyskoirien susiliivien hankinnan tukemisesta susien aiheuttamien metsästyskoiravahinkojen ehkäisemiseksi.

Metsästäjäliitto esittää julkisilla varoilla tuettavaksi metsästyskoirien susiliivien hankintaa susialueilla metsästäville metsästyskoirien omistajille. Metsästäjäliitto katsoo hankkeen edistävän hiljattain julkaistun suomen susikannan hoitosuunnitelman tavoitteita sekä susivahinkojen ennaltaehkäisyn että suden hyväksyttävyyden näkökulmasta. Koiralla metsästäminen on tärkeä osa suomalaista eräkulttuuria ja metsästyskoirat ovat yhteiskunnallisestikin tärkeässä roolissa esimerkiksi hirvieläinten ja villisian kantojen hallinnassa sekä suurriistavirka-aputehtävissä. Liivien hankinnalla turvattaisiin metsästyskoirien käytön jatkuvuutta susikannan kasvaessa ja suden levittäytyessä uusille alueille. Liivien hankinnan tukemisella olisi mahdollista saada arvokasta kokemusperäistä tietoa liivien toimivuudesta. Tällä hetkellä vähäiset ja ristiriitaiset kokemukset ja todettuihin hyötyihin nähden korkea hankintahinta rajoittavat metsästäjien kiinnostusta susiliivien hankkimiseen.

Tavoitteet ja perustelut

Hankkeen tavoitteena on turvata metsästyskoiraharrastuksen jatkuvuus susikannan kasvaessa ja levittäytyessä uusille alueille hankkimalla tuhat kappaletta metsästyskoirien susiliivejä susialueilla koiran kanssa metsästävien metsästäjien käyttöön. Tavoitteena on myös edistää uuden susikannan hoitosuunnitelman tavoitteita susivahinkojen ehkäisemiseksi ja suden hyväksyttävyyden lisäämiseksi.

Metsästyskoirilla ja koirametsästyksellä on merkittävä rooli suomalaisessa metsästyskulttuurissa. Lähes kaikki suomalainen metsästys toteutetaan perinteisesti koiraa apuna käyttäen. Suomeen onkin pitkällisen jalostustyön myötä muodostunut suomalaisiin haastaviin metsästysoloihin soveltuva koirakanta, jolla on myös merkittävä yhteiskunnallinen rooli.

Metsästyskoirille hankittavien suojaliivien tavoite on ennaltaehkäistä koiravahinkoja. Koska suojaliivit ovat kalliita, on tarpeellista tukea metsästäjiä niiden hankinnassa. Metsästäjien kanssa käytyjen keskustelujen perusteella suojaliivin hinta on hankinnassa monelle kynnyskysymys, joten rahallinen tuki on siten tarpeen. On myös erittäin tärkeää saada susiliivistä lisää käyttökokemuksia, jotta niitä voidaan edelleen kehittää ja niiden käyttö metsästyksessä voisi yleistyä.

Juuri päivitetyn Suomen susikannan hoitosuunnitelman mukaan susien aiheuttamien vahinkojen ehkäiseminen ennalta on yksi merkittävimmistä kokonaisuuksista hoitosuunnitelmassa. EU:n komissio on lisäksi edellyttänyt Suomelta lisäpanostusta juuri vahinkoja ennaltaehkäiseviin toimiin suurpetokantojen hoidossa. Tällä hetkellä ainoa mahdollisesti toimiva tapa ennaltaehkäisyyn ja koirien suojaamiseen vahingoilta on toimivan suojaliivin käyttö, jos koiria halutaan käyttää metsästykseen susialueilla. Susien edustama uhka metsästyskoirille sekä toteutuneet metsästyskoirien tapot ovat keskeiset syyt metsästäjien kriittiseen suhtautumiseen sutta kohtaan sekä oletettu osasyy susien laittomille tapoille. Osoittamalla susialueiden metsästäjille ja alueen yhteisöille, että koiravahinkoja halutaan aidosti ja aktiivisesti estää, on myös mahdollisuus parantaa suden hyväksyntää alueella.

Susien aiheuttama uhka metsästyskoirille on aiheuttanut paikoin tilanteen, että metsästyskoirien käyttö esimerkiksi hirvenmetsästyksessä estyy ja hirvenkaatolupia saattaa jäädä käyttämättä. Laajemmassa mittakaavassa hirvenmetsästyksen vaikeutumisella on yhteiskunnallisesti merkittävät negatiiviset vaikutukset. Asia voi pahimmillaan näkyä esimerkiksi hirvikolareiden ja hirven aiheuttamien taimikkotuhojen lisääntymisenä. Susien levittäytyessä tulee niiden aiheuttama uhka aiheuttamaan haasteita koirien käytölle myös tiheän valkohäntäpeurakannan alueilla sekä alueilla, joilla esiintyy villisikoja. Koirien käytön vaikeutuessa, rajoittuvat myös mahdollisuudet valkohäntäpeurankannan hallinnassa sekä afrikkalaisen sikaruton torjunnassa.

Susikannan hallinta ja suden metsästyskoirille aiheuttamien vahinkojen ehkäisy turvaa osaltaan metsästäjien motivaatiota tuottaa kansalaistietoa, johon maamme riistakanta-arviot ja leviävien eläintautien seuranta pitkälti perustuvat. Myös yhteiskunnallisesti erittäin tärkeä suurriistavirka-apujärjestelmä edellyttää, että virka-aputehtävissä toimivia metsästyskoiria voidaan käyttää ja kouluttaa turvallisesti, ilman pelkoa susien aiheuttamasta uhasta.

Toteutus

Metsästäjäliitto esittää hankkeen toteutuksesta seuraavaa.

Hankkeen toteutusaika 1.1.2020-30.3.2021.

Hankkeen käytännön koordinoinnista vastaa Metsästäjäliitto. Liitto kartoittaa vaihtoehdot metsästyskoirien susiliivejä tarjoavista toimijoista. Hankkeen toimittajaksi valitaan kilpailutuksen ja liiveistä olemassa olevan kokemuksen perusteella sopivin valmistaja, joka pystyy toimittamaan halutun määrän tuotteita ja, jolla on mahdollisimman monipuolinen liivivalikoima erilaisille metsästyskoirille.

Metsästäjäliitto nimeää kaksi henkilöä vastaamaan hankkeen toteutuksesta, käsittelemään hakemukset sekä keräämään käyttökokemukset liiveistä. Ensisijaisesti hankevastaaviksi pyritään valitsemaan susialueilla toimivat Metsästäjäliiton alueelliset toimihenkilöt.

Liivin hankintahinta sisällytettäisiin tukeen kokonaisuudessaan, eli metsästäjät voisivat tilata liivin veloituksetta. Liivin hankinta olisi mahdollista kaikille susialueilla koiran kanssa metsästäville. Liivejä on mahdollista tilata niin kauan, kunnes tuhannen liivin raja saavutetaan.

Liiviä haetaan sähköisellä hakemuksella Metsästäjäliiton verkkosivujen kautta. Hakemuslomakkeesta tulee käydä selvästi ilmi, että liivien hankinta toteutetaan julkisilla varoilla. Metsästäjäliiton hankevastaavan hyväksyttyä hakemuksen, siirtyy liivi tilaukseen ja se toimitetaan suoraan tilaajalle.

Liivin tilatessaan henkilö sitoutuu luovuttamaan yhteystietonsa, kertomaan alueen, jolla metsästää pääsääntöisesti ja raportoimaan pyydettäessä liivin käyttökokemuksia. Tilaajalta edellytetään pyydettäessä raportointi liivin käyttökokemuksesta metsästysvuosilta 2019-2020 ja 2020-2021. Kerättäviä tietoja olisivat ainakin metsästyspäivien määrä liivin kanssa, käyttökokemukset liivin soveltuvuudesta koiralle sekä kokemukset mahdollisista susikohtaamisista. Raportoinnista tulee tehdä mahdollisimman kevyt ja helposti toteutettava, ettei se muodosta kynnystä liivin tilaamiselle.

Hankkeen kustannukset

Hankkeen kustannukset koostuvat liivien hankintahinnasta sekä hankkeen hallinnointikuluista. Markkinoilla olevien liivien vähittäismyyntihinta vaihtelee noin kolmesta neljään sataan euroon. Oletettavaa on, että suuren tilauksen vuoksi hankkeen osalta on mahdollista neuvotella huomattavasti vähittäismyyntihintaa

edullisempi yksikköhinta. Hankkeen hallinnointikulut koostuvat hankkeeseen valittujen vastaavien palkkioista ja kulukorvauksista. Hankkeen selvitys ja raportointi vaiheessa kuukausittainen palkkio olisi 500,00 €/kk ja muuna hankkeen toteutusaikana 300,00 €/kk.

Hankkeen kustannuksia seurataan Metsästäjäliiton kirjanpidossa ja liitto raportoi avustuksen käytöstä sovitulla tavalla.

Kustannus	**€**
Liivien hankinta toimituskuluineen 1 000 kpl (arvio a' 400,00 €)	400 000,00
Hankevastaavien palkkiot	
1.1.-30.3.2020, 1.2.-30.3.2021 500 €/kk	5 000,00
1.4.2020-31.1.2021 300 €/kk	6 000,00
Hankevastaavien matkakulut	3 000,00
YHTEENSÄ	414 000,00

Riihimäellä 15.11.2019

Heli Siitari,
Toiminnanjohtaja